

मा आहे घटनात्मक स्वायत्ततेसाठी
द्विवेनेवर विश्वास
आहे का, की
वना अशी असावी
ही सत्ताधान्याच्या
छेवर संस्थेची
अवलंबून राहणार
त व्यक्ती
करकारे बदलतात;
क संस्था कायम
नूच निवडणूक
वायत्ततेची कसोटी
सेसाठी नव्हे, तर
क सत्तेसाठी समान
यक आहे. सर्वो
तातील ही चर्चा त्या
नात्मक प्रश्नाला
नी आणते.

संपादकीय

स्ववायत्ततेचा संकोच की लोकशाहीचा संभ्रम ?

भारतासारख्या जगातील सर्वात मोठ्या आणि वैतन्यशील लोकशाही देशात, निवडणूक आयोग ही केवळ एक प्रशासकीय संस्था नसून ती लोकशाहीचा कणा मानली जाते. निवडणुकांचे पावित्र्य टिकवणे, निष्पक्ष वातावरणात मतदान पार पाडणे आणि संविधानाचे रक्षण करणे ही या संस्थेची मूळ जबाबदारी आहे. परंतु, गेल्या काही काळापासून या अत्यंत महत्वाच्या स्वायत्त संस्थेच्या कार्यपद्धतीवर आणि भूमिकेवर गंभीर प्रश्नचिन्ह उपस्थित केले जात आहेत. ‘‘निवडणूक आयोग ही स्वतंत्र संस्था राहिलेली नसून ती सरकारच्या प्रभावाखाली काम करत आहे,’’ असा सूर विरोधकांकडून वारंवार लावला जात आहे. या संपूर्ण परिस्थितीमुळे सामान्य मतदारांच्या मनात लोकशाहीच्या भविष्याबद्दल एक मोठा संभ्रम निर्माण झाला आहे.

१. स्वायत्ततेवरील प्रश्नचिन्ह आणि राजकीय संघर्ष
लोकशाहीच्या सुदृढतेसाठी सत्तेत असणारे पक्ष आणि विरोधक या दोघांनाही समान न्याय देणारी यंत्रणा हवी असते. मात्र, सध्याच्या राजकीय पटलावर निवडणूक आयोगाच्या स्वायत्ततेबाबत सतत शंका व्यक्त केली जात आहे. सत्ताधारी पक्षांच्या दबावाखाली येऊन आयोग काम करत आहे का, असा सवाल वारंवार उपस्थित होतो. जेव्हा एखादी घटनात्मक संस्था राजकीय दबावामुळे किंवा सरकारच्या बाजूने झुकल्यासारखी भासते, तेव्हा लोकशाहीच्या पायालाच धक्के बसतात. हा वाद केवळ राजकीय पक्षांपुरता मर्यादित राहिलेला नाही, तर तो थेट जनतेच्या विश्वासाशी जोडला गेला आहे.

२. तांत्रिक आणि प्रशासकीय त्रुटींचे वास्तव
या वादाच्या मुळाशी केवळ राजकीय आरोप-प्रत्यारोप नाहीत, तर प्रत्यक्ष जमिनीवर घडणाऱ्या काही तांत्रिक व प्रशासकीय त्रुटींचाही मोठा वाटा आहे. जसे की:

मतदार याद्यांमधील गोंधळ: निवडणुकांच्या तोंडावर मतदार याद्यांमधून हजारो नागरिकांची नावे अचानक गायब होणे हा गंभीर चिंतेचा विषय आहे.

बोगस नावांचा सुळसुळाट: अनेक ठिकाणी मृत व्यक्तींची किंवा एकाच नावांची पुनरावृत्ती बोगस मतदानासाठी होत असल्याच्या तक्रारी येतात.

प्रशासन आणि असमाधानकारक उत्तरे: जेव्हा राजकीय पक्ष किंवा नागरिक या त्रुटींवर आक्रमक होतात, तेव्हा निवडणूक अधिकाऱ्यांकडून मिळणारी स्पष्टीकरणे अनेकदा अपुरी किंवा संदिग्ध असतात. यामुळे स्थानिक पातळीवर तीव्र असंतोष निर्माण होतो.

३. आचारसंहिता आणि दुर्जाभाव
निवडणूक जाहीर झाल्यापासून निकाल लागेपर्यंत आदर्श आचारसंहितेची काटेकोर अंमलबजावणी करणे हे आयोगाचे कर्तव्य असते. परंतु, अलीकडच्या काळात आचारसंहितेच्या उल्लंघनाबाबत वेगवेगळ्या पक्षांसाठी वेगवेगळे निकष लावले जात आहेत का, असा संशय निर्माण होतो. सत्ताधारी पक्षांना मिळणारी सवलत आणि विरोधक किंवा इतरांवर होणारी कडक कारवाई, यामुळे आयोगाच्या विश्वासाहतेला मोठा धक्का बसतो. जर निष्पक्षतेचा बडगा सर्व पक्षांवर समान पद्धतीने उगारला गेला नाही, तर निवडणुकांच्या निकालांवर आणि लोकशाहीच्या पारदर्शकतेवर प्रश्नचिन्ह निर्माण होणे स्वाभाविक आहे.

४. लोकशाहीसमोरील दुहेरी धोका
सध्याच्या परिस्थितीत एका बाजूला जर निवडणूक आयोग खरोखरच निष्पक्षपणे काम करत नसेल, तर ती देशातील लोकशाहीसाठी धोक्याची घंटा आहे. कारण स्वतंत्र यंत्रणांशिवाय लोकशाही हुकूमशाहीकडे झुकण्याचा धोका असतो. मात्र, दुसऱ्या बाजूला जर हे सर्व आरोप केवळ राजकीय द्वेषातून, पराभवाचे खापर फोडण्यासाठी किंवा स्वतःच्या चुका लपवण्यासाठी केले जात असतील, तर तेही तितकेच चिंताजनक आहे. खोटेव्या किंवा विनाकारण घेतल्या जाणाऱ्या आक्रमक भूमिकेमुळे देशातील सर्वोच्च घटनात्मक संस्थांवरील जनतेचा उरला-सुरला विश्वासही नष्ट होऊ शकतो.

५. उपाययोजना आणि मार्गक्रमण
या गुंतागुंतीच्या आणि संवेदनशील समस्येवर एकमेकांवर चिखलफेक करणे किंवा आंदोलने करणे हा कायमस्वरूपी उपाय असू शकत नाही. जर निवडणूक आयोगाची स्वायत्तता टिकवून ठेवायची असेल, तर काही तातडीच्या सुधारणा करणे अपरिहार्य आहे:

पारदर्शक नियुक्ती प्रक्रिया: निवडणूक आयुक्तांच्या नियुक्तीची प्रक्रिया पूर्णपणे पारदर्शक असावी. यात केवळ सरकारचे वर्चस्व न राहता, न्यायव्यवस्था (सर्वोच्च न्यायालय), विरोधी पक्ष आणि सरकार या तिन्ही घटकांचा सहभाग असलेली एक तटस्थ व उच्चस्तरीय समिती या नियुक्त्या करण्यासाठी असावी.

तांत्रिक पारदर्शकता: मतदार याद्यांच्या दुरुस्तीचे काम अधिक पारदर्शक, अचूक आणि लोकसहभागाने केले जावे, जेणेकरून अंतिम क्षणी कोणाचेही नाव वगळले जाणार नाही.

आयोगाची स्वतःची जबाबदारी: निवडणूक आयोगाने केवळ निवडणुका घेणारी यंत्रणा न राहता, आपल्या प्रत्येक कृतीतून आपली निष्पक्षता आणि स्वायत्तता सिद्ध करून दाखवली पाहिजे.

निष्कर्ष : लोकशाही जिवंत ठेवण्यासाठी केवळ नियमितपणे निवडणुका घेणे आणि मतदान पार पाडणे पुरेसे नाही, तर ती संपूर्ण निवडणूक प्रक्रिया आणि ती राबवणारी यंत्रणा पूर्णपणे निर्भय, पारदर्शक आणि निष्पक्ष असणे अत्यंत गरजेचे आहे. लोकशाहीच्या या मंदिराचे पावित्र्य टिकवण्याची मोठी जबाबदारी आता निवडणूक आयोगावर आणि सुजाण नागरिकांवर आहे.

अनंत चतुर्दशीच्या विसर्जनासाठी महापालिका सज्ज; वैद्यकीय पथकांसह जीवरक्षकांची तैनाती

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
पिंपरी-चिंचवड : प्रतिनिधी
अनंत चतुर्दशीच्या पार्श्वभूमीवर गणेशमूर्ती विसर्जनासाठी पिंपरी-चिंचवड महापालिका प्रशासनाची तयारी पूर्ण झाली आहे. नागरिकांच्या सुरक्षिततेला प्राधान्य देत विसर्जनस्थळी वैद्यकीय पथके, रुग्णवाहिका, प्रशिक्षित अग्निशमन जवान, आपदा मित्र, सर्पमित्र, प्राणीमित्र आणि जीवरक्षकांची तैनाती करण्यात आली आहे. मूर्ती संकलन केंद्रे आणि निर्माल्य संकलनाची व्यवस्था करण्यात आली आहे. महापालिका आयुक्त

डॉ. विजय सूर्यवंशी यांच्या निर्देशानुसार तसेच अतिरिक्त आयुक्त कुलदीप जंगम, तृती साडभोर आणि विक्रांत बगाडे यांच्या मार्गदर्शनाखाली ही व्यवस्था करण्यात आली आहे. विसर्जनस्थळी वैद्यकीय पथके, रुग्णवाहिका आणि अग्निशमन जवान, आपदा मित्र, सर्पमित्र, प्राणीमित्र आणि जीवरक्षकांची तैनाती करण्यात आली आहे. तसेच कृत्रिम तलाव, मूर्ती संकलन केंद्रे आणि निर्माल्य संकलनाची व्यवस्था करण्यात आली आहे. महापालिका आयुक्त

अग्निशमन विभागानेही प्रशिक्षित जवानांसह विशेष वाहने विसर्जनस्थळी तैनात केली आहेत. याशिवाय आपदा मित्र, सर्पमित्र, प्राणीमित्र आणि जीवरक्षक आवश्यकतेनुसार नागरिकांना मदत करणार आहेत. अ, इ आणि फ क्षेत्रीय कार्यालयात ४१ कृत्रिम तलाव महापालिकेच्या उपलब्ध नोंदीनुसार 'अ' क्षेत्रीय कार्यालयाच्या कार्यक्षेत्रात १०, 'ड' क्षेत्रीय कार्यालयाच्या कार्यक्षेत्रात ११ आणि 'फ' क्षेत्रीय कार्यालयाच्या कार्यक्षेत्रात २०, असे एकूण ४१ कृत्रिम

तलाव तयार करण्यात आले आहेत. 'अ' क्षेत्रीय कार्यालयाच्या हद्दीत स्पाईन रोड, यमुनानगर, मोहननगर, सांस्कृतिक भवन, गणेश तलावाजवळ सेक्टर २६ प्राधिकरण तसेच नियोजित महापौर निवास मैदान, सेक्टर २७ प्राधिकरण आदी ठिकाणी कृत्रिम हौदांसह विसर्जन केंद्रे उभारण्यात आली आहेत. ठाकरे मैदान, सेक्टर २७ प्राधिकरण आदी ठिकाणी कृत्रिम हौदांसह विसर्जन केंद्रे उभारण्यात आली आहेत. ठाकरे मैदान, यमुनानगर, विठ्ठल मंदिर व सेंट उर्सुला शाळेजवळील परिसर, आकुर्डी, दुर्गे चौक, काळभोरनगर, मोहननगर सांस्कृतिक भवन आणि कै. पांडुरंग उर्फ काकाभाऊ सभागृह, आकुर्डी गावठाण येथे मूर्ती संकलन केंद्रांचीही

भारत सरकारच्या डीआयसीई उपक्रमांतर्गत पीएमश्री माध्यमिक विद्यालयाची निवड महाराष्ट्रातील १० शाळांमध्ये पीएमश्री माध्यमिक विद्यालय थेरगावचा समोवश

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
पिंपरी-चिंचवड : प्रतिनिधी
भारत सरकारच्या शिक्षण मंत्रालयाच्या Developing Innovation Culture and Entrepreneurship (DICE) in Schools या महत्वपूर्ण उपक्रमांतर्गत पुणे जिल्ह्यातील पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका संचालित पीएम श्री माध्यमिक विद्यालयाचे थेरगाव या शाळेची निवड करण्यात आली आहे. महाराष्ट्रातील निवड झालेल्या केवळ १० शाळांमध्ये पीएम श्री माध्यमिक विद्यालय थेरगावचा समावेश आहे. DICE उपक्रमाचा मुख्य उद्देश विद्यार्थ्यांमध्ये नवोपक्रम, सर्जनशील विचार, समस्या सोडविण्याची क्षमता, डिझाईन थिंकिंग, उद्योजकता आणि प्रोटोटाइप निर्मिती यांसारखी कौशल्ये विकसित करणे हा आहे. या उपक्रमामुळे विद्यार्थ्यांना आपल्या परिसरातील समस्या ओळखून त्यावर नाविन्यपूर्ण उपाय शोधण्याची आणि त्या कल्पनेचे प्रत्यक्ष नमुने (Proof of Concept/Prototype) विकसित करण्याची संधी मिळणार आहे. या उपक्रमासाठी HEI म्हणून JSPM कॉलेज, वाकड यांची शाळेला तांत्रिक व मार्गदर्शक सहाकार्याची जोड मिळणार आहे. या उपक्रमासाठी प्रा. दिपाली मगदूम JSPM कॉलेज या समन्वयक म्हणून काम करणार आहेत. तज्ज्ञांच्या मार्गदर्शनातून विद्यार्थ्यांच्या कल्पनांना आकार देणे, प्रोटोटाइप विकसित करणे तसेच नवोपक्रमाच्या पुढील टप्प्यांसाठी आवश्यक मार्गदर्शन उपलब्ध होणार आहे.... DICE अंतर्गत शाळेमध्ये विविध उपक्रम राबविण्यात येणार असून त्यामध्ये उद्योजकीय कौशल्य विकास, क्षेत्रभेट व कल्पना निर्मिती, Proof of Concept/Prototype विकास, स्टार्टअप इकोसिस्टम व Intellectual Property Right(IPR) संदर्भातील मार्गदर्शन तसेच Demo Day/प्रदर्शन यांचा समावेश आहे. विद्यालयाचे मुख्याध्यापक श्री बाबासाहेब राठोड

राष्ट्रीय स्तरावर स्कूल इनोव्हेशन कॉन्सिल साठी पीएम श्री माध्यमिक विद्यालय थेरगावची निवड होणे हे महानगरपालिका शिक्षण विभागासाठी आत्यंतिक आनंद व अभिमानास्पद बाब आहे. गड्खर कॉलेज च्या सहाकार्याने विद्यार्थ्यांमधील नवोपक्रम, कल्पनाशक्ती व सर्जनशीलतेला चालना मिळेल.

- ममता शिंदे उपायुक्त, शिक्षण विभाग
पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका

पिंपरी-चिंचवडचा गणेशोत्सव जगभरात नेण्यासाठी नागरिकांचा सहभाग महत्त्वाचा

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
पिंपरी-चिंचवड : प्रतिनिधी
महाराष्ट्राच्या सांस्कृतिक गणेशोत्सवाला जागतिक व्यासपीठ मिळवून देण्यासाठी राज्य शासनाने व्यापक मोहीम हाती घेतली आहे. या मोहिमेत पिंपरी-चिंचवड शहरातील नागरिक, गणेश मंडळे, कलाकार, संस्था आणि विविध सामाजिक घटकांनी मोठ्या संख्येने सहभागी व्हावे, असे आवाहन महापालिकेचे जनता संपर्क अधिकारी तथा नोडल अधिकारी प्रफुल्ल पुराणिक यांनी केले आहे.

महाराष्ट्र राज्य महोत्सव म्हणून दर्जा देण्यात आला असून, या उत्सवाच्या परंपरा, कला, लोकजीवन आणि सांस्कृतिक वारशाचे जागतिक स्तरावर दस्तऐवजीकरण करण्याचे प्रयत्न सुरू आहेत. या पार्श्वभूमीवर पिंपरी-चिंचवडमधील गणेशोत्सवाशी संबंधित घरगुती आणि सार्वजनिक कार्यक्रमांचे फोटो, व्हिडिओ, परंपरा, सजावट, गणेशमूर्ती, हस्तकला, कला सादरीकरण, खाद्यपरंपरा आणि आठवणी नागरिकांनी नोंदवाव्यात, असे आवाहन करण्यात आले आहे. इररि.अंस वर डिजिटल नोंदणी सांस्कृतिक कार्य विभागाच्या अधिपत्याखालील पुरातत्व संचालनालयामार्फत Bappa.org हा उपक्रम राबविण्यात येत आहे. या अधिकृत डिजिटल मंचावर महाराष्ट्रासह देशभरातील आणि ३५ हून अधिक जागतिक शहरांमधील गणेशोत्सवाशी संबंधित सांस्कृतिक परंपरांचे दस्तऐवजीकरण केले जाणार आहे. नागरिकांना थहरीअॅप्पि माध्यमातून आपल्या गणेशोत्सवाशी संबंधित फोटो व व्हिडिओ तसेच इतर सांस्कृतिक माहिती Bappa.org वर नोंदविता आणि अपलोड करता येणार आहे. मराठी, हिंदी, इंग्रजीसह विविध सोयीच्या भाषांमध्ये माहिती सादर करण्याची सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आली आहे. नागरिकांच्या सहभागाने सांस्कृतिक दस्तऐवज गणेशोत्सव हा धार्मिक उत्सवापुरता मर्यादित नसून महाराष्ट्राच्या कला, संस्कृती, सामाजिक परंपरा, लोकजीवन, हस्तकला आणि उद्यमशीलतेचेही दर्शन

घडविणारा उत्सव आहे. त्यामुळे या विविध पैलूंचे नागरिकांच्या सहभागाने डिजिटल दस्तऐवजीकरण करण्यात येणार आहे. पिंपरी-चिंचवड महापालिका क्षेत्रात या मोहिमेच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी आयुक्त डॉ. विजय सूर्यवंशी यांच्या आदेशाने जनता संपर्क अधिकारी प्रफुल्ल पुराणिक यांची नोडल अधिकारी म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे. प्रसिद्धीविषयक उपक्रम राबविणे, त्यांचा समन्वय साधणे आणि शासनाच्या निर्देशानुसार आवश्यक कार्यवाही करण्याची जबाबदारी

त्यांच्यावर सोपविण्यात आली आहे. शहरातील नागरिक, गणेश मंडळे, कलाकार, सांस्कृतिक व शैक्षणिक संस्था तसेच सामाजिक संस्थांनी आपल्या परिसरातील गणेशोत्सवाच्या वैशिष्ट्यपूर्ण परंपरा, कला, छायाचित्रे, व्हिडिओ आणि आठवणींचे दस्तऐवजीकरण करून या मोहिमेत सहभागी व्हावे. नागरिकांच्या सहभागाने तयार होणारा हा डिजिटल दस्तऐवज महाराष्ट्राच्या गणेशोत्सवपरंपरेच्या जतनासाठी महत्त्वाचा ठरणार असल्याचे पुराणिक यांनी सांगितले.

चिखलीत 'डिजिटल अरेस्ट'ची भीती दाखवून माजी लष्करी अधिकाऱ्याला १२ लाखांचा गंडा! खळबळजनक! निवृत्त लष्करी अधिकाऱ्याला 'डिजिटल अरेस्ट'चा धाक दाखवून तब्बल १२ लाखांची ऑनलाईन लूट; चिखली पोलिसांत गुन्हा दाखल

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
पिंपरी-चिंचवड : प्रतिनिधी
सरकारी यंत्रणेचे अधिकारी असल्याचा बनाव करून सायबर भामट्यांनी एका निवृत्त लष्करी अधिकाऱ्याला 'डिजिटल अरेस्ट'ची भीती दाखवत १२ लाख रुपयांचा गंडा घातल्याचा धक्कादायक प्रकार चिखली परिसरात उघडकीस आला आहे. याप्रकरणी चिखली पोलीस ठाण्यात अज्ञात सायबर गुन्हेगारांवर भारतीय न्याय संहितेसह आयटी अॅक्टनुसार गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. याबाबत रामकृष्ण ज्ञान शिंदे (वय ८५, रा. अर्चना निवास, भैरवनाथ सोसायटी, रुपीनगर, पुणे) यांनी फिर्याद दिली आहे. १ सप्टेंबर ते ५ सप्टेंबर २०२६ दरम्यान आरोपींनी वेगवेगळ्या मोबाईल क्रमांकांवर फिर्यादीशी संपर्क साधला. व्हॉट्सअॅप व्हिडिओ कॉल करून स्वतः अंमलबजावणी संचलनालय (ED) अथवा इतर सरकारी यंत्रणेचे अधिकारी असल्याचे भासवले. त्यानंतर फिर्यादीला 'डिजिटल अरेस्ट'ची भीती घालून कारवाई टाळण्यासाठी 'JSM AGRO FARM PRIVATE LIMITED' च्या खात्यावर पैसे वर्ग करण्यास भाग पाडले. अशा प्रकारे आरोपींनी ज्येष्ठ नागरिकाची तब्बल १२ लाख रुपयांची ऑनलाईन फसवणूक केली. या गुन्ह्याचा पुढील तपास पोलीस उपनिरीक्षक हसीना शेख करत आहेत. सांगवीत बांधकाम

भागीदाराला १० लाखांचा चुना! सांगवीत रिअल इस्टेटच्या नावाखाली १० लाखांची महाफसवणूक; दोन महिलांवर गुन्हा दाखल पिंपरी-चिंचवड: जमीन विकासातून होणारा नफा ५०-५० टक्के वाटून घेण्याचे आभिष दाखवून एका बांधकाम व्यावसायिकाची तब्बल १० लाख रुपयांची आर्थिक फसवणूक करण्यात आल्याचा प्रकार पिंपळे गुरव येथे समोर आला आहे. याप्रकरणी सांगवी पोलीस ठाण्यात दोन महिला आरोपींविरुधात फसवणुकीचा गुन्हा दाखल झाला आहे. राबिन सुनिल मालाकर (वय ४३, रा. जतनकुज बिर्लींग, मोरया पार्क, पिंपळे गुरव) यांनी याप्रकरणी

फिर्याद दिली आहे. पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, फिर्यादीच्या घरशेजारी राहणाऱ्या दोन महिला आरोपींनी मोरया पार्कजवळील सर्व्हे नंबर १० मधील जागा विकसनासाठी मिळवून देण्याचे सांगितले. या प्रकल्पातून मिळणारा नफा ५०-५० टक्के वाटून घेऊ, असा विश्वास दाखवून फिर्यादीकडून बांधकामासाठी ४० लाख रुपये खर्च करवून घेतले. बांधकाम पूर्ण झाल्यानंतर ठळ्यानुसार मिळणारे ३ फ्लॅट परस्पर विकून आरोपींनी फिर्यादीला मिळणारे अंदाजे १० लाख रुपये न देता त्यांची आर्थिक फसवणूक केली. या प्रकरणाचा तपास सहाय्यक पोलीस निरीक्षक पाटील करत आहेत. भोसरीत भररस्त्यात

कामगाराला अडवून तुटले; एक आरोपी अटकेत भोसरीत रात्रीच्या अंधारात कामगारावर जबरी चोरी; संत तुकारामनगरमधील तरुणाला बेड्या पिंपरी-चिंचवड : कामावरून घरी जाणाऱ्या एका खासगी कामगाराला रस्त्यात अडवून दमदाटी करत खिशातील ३,२०० रुपयांची रोकड लुटल्याची घटना भोसरी सहल केंद्रासमोर घडली आहे. याप्रकरणी भोसरी पोलिसांनी तात्काळ कारवाई करत एका १९ वर्षीय आरोपीला अटक केली आहे. आदेश ज्योतीराम सुर्वसे (वय १९ वर्षे, मूळ रा. बामणी, ता. निलंगा, जि. लातूर, सध्या रा. संत तुकारामनगर, भोसरी) असे अटक करण्यात आलेल्या आरोपीचे नाव आहे. याप्रकरणी दीपेंद्र बदामसिंग राजपूत (वय ३०, रा. लांडेवाडी चौक, भोसरी) यांनी फिर्याद दिली आहे. फिर्यादी हे रात्री पावणेअकराच्या सुमारास जेवण करून घरी जात असताना सहल केंद्रासमोरील रस्त्यावर दोन अज्ञात तरुणांनी त्यांना अडवले. 'तू तुझ्याकडचे पैसे काढून ते सर्व आम्हाला दे' अशी दमदाटी करत दोघांनी फिर्यादीचे हात पकडले आणि खिशातील ३,२०० रुपयांची रोकड जबरदस्तीने हिसकावून घेत काढला. भोसरी पोलिसांनी या प्रकरणात आदेश सुर्वसे याला गजआड केले असून दुसऱ्या साथीदाराचा शोध सुरू आहे. तपास पोलीस उपनिरीक्षक दगडगावे करत आहेत.

साारांश वृत्त

घर खाली करण्यास विरोध करणाऱ्या तरुण, त्याच्या वडिलांना दगडांने मारहाण

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : प्रतिनिधी

वडिलोपार्जित राहते घर आमच्या जागेत असल्याचा दावा करून घर खाली करण्यास विरोध करणाऱ्या तरुणाला, त्याच्या वडिलांना दगडांने मारहाण करून गंभीर जखमी केले. त्याची स्थिपट कार, क्रेटा गाडी व टँकरवर दगडफेक करून त्यांच्या काचा फोडून नुकसान करत जीवे ठार मारण्याचा धमकी दिल्याचा प्रकार समोर आला आहे.

याबाबत मयुर विठ्ठल पवार (वय ३०, रा. पवार वस्ती, मांजरी खुर्द) यांनी वाघोली पोलीस ठाण्यात फिर्याद दिली आहे. त्यावरून पोलीसांनी संदेश सिताराम पवार (वय २६), कुणाल सिताराम पवार (वय २४), शिवाजी किसन पवार (वय ४२), सोमनाथ सुंदरभाऊ पवार (वय ३६), दीपक हरिलाल पवार (वय ३८), राहुल हरिलाल पवार (वय ४१), सर्व रा. पवार वस्ती, मांजरी खुर्द) व त्यांचे ४ ते ५ साधीदार यांच्यावर गुन्हा दाखल केला आहे. हा प्रकार मांजरी खुर्द येथील पवार वस्तीमध्ये २० सप्टेंबर रोजी रात्री ९ वाजता घडला.

पोलीसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, फिर्यादी मयुर पवार यांच्या वडिलांच्या नावे मांजरी खुर्द येथे गट नंबर ६२८ मध्ये ५ गुंठे जागा आहे. तेथे त्याचे वडिलोपार्जित घर असून तेथे ते राहत आहेत. संदेश पवार, कुणाल पवार, शिवाजी पवार यांची देखील गट नंबर ६२९ मध्ये २० गुंठे मिळकत आहे. ५ ते ६ महिन्यांपूर्वी त्यांनी जागेची खाजगी मोजणी केली होती. तेव्हा त्यांनी तुमचे अर्थ घर आमच्या जागेमध्ये येत असल्याचे सांगितले. तेव्हा फिर्यादी यांनी सरकारी मोजणीसाठी अर्ज केला आहे. मोजणीमध्ये तुमच्या वाटेला जी जागा येईल, ती देण्यास तयार असल्याचे त्यांनी सांगितले होते. २० सप्टेंबर रोजी दुपारी संदेश पवार याने फिर्यादी यांना फोन करून तुम्ही मोजणी कधी येणार आहे, असे विचारले. तेव्हा त्यांनी त्यास मोजणी लवकर येणार आहे, असे सांगितले.

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

मुंबई । प्रतिनिधी

नि व ड णु की त मतदारांकडून एका पक्षाच्या उमेदवाराला मिळालेला कौल आणि निवडणुकीनंतर त्याच लोकप्रतिनिधीने दुसऱ्या पक्षाचा झेंडा हाती घेणे, हा भारतीय राजकारणातील गंभीर चर्चेचा विषय पुन्हा ऐरणीवर आला आहे. २०२२ ते २०२६ या कालावधीत लोकसभा, राज्यसभा आणि विविध राज्यांच्या विधानसभामध्ये निवडून आल्यानंतर तब्बल १११ विद्यमान

खासदार-आमदारांनी पक्ष बदलल्याचे असोसिएशन फॉर डेमोक्रेटिक रिफॉर्मस अर्थात एडीआर आणि नॅशनल इलेक्शन वॉचच्या विश्लेषणातून समोर आले आहे. हा अभ्यास २०२२ ते २०२६ दरम्यान झालेल्या निवडणुका आणि पोटनिवडणुकांवर आधारित आहे.

या १११ लोकप्रतिनिधींमध्ये २६ लोकसभा खासदार, ७ राज्यसभा खासदार आणि तब्बल ७८ आमदार आहेत. म्हणजेच पक्षांतराचा सर्वाधिक परिणाम राज्यांच्या विधानसभामध्ये दिसून येतो. निवडणुकीत मतदारांनी ज्या पक्षाच्या चिन्हावर विश्वास ठेवून उमेदवाराला निवडून दिले, त्यानंतर त्याच प्रतिनिधीने पक्ष बदलणे हा केवळ राजकीय पक्षबदलाचा विषय न राहता मतदारांच्या कौलाच्या प्रतिनिधित्वाबाबतही प्रश्न निर्माण करणारा मुद्दा ठरतो.

ए डी आर च्या आकडेवारीनुसार, एनडीपीपी, काँग्रेस आणि काँग्रेस या तीन पक्षामधून मिळून ६४ लोकप्रतिनिधींनी पक्ष बदलला. हे एकूण १११ पक्षांतर करणाऱ्या लोकप्रतिनिधींच्या सुमारे ५८ टक्के आहेत. दुसरीकडे, पक्षांतरानंतर सर्वाधिक लोकप्रतिनिधी ज्या पक्षांमध्ये गेले, त्या यादीत नागा पीपल्स फ्रंट ३२ म्हणजे २९ टक्के, त्यानंतर भाजप २९ म्हणजे २६ टक्के आणि नॅशनलिस्ट सिटिझन्स पार्टी ऑफ इंडिया २० म्हणजे १८ टक्के लोकप्रतिनिधींसह आहेत.

या आकडेवारीमुळे भारतीय राजकारणातील पक्षनिष्ठा, मतदारांचा कौल आणि लोकप्रतिनिधींच्या राजकीय भूमिकेबाबत पुन्हा प्रश्न उपस्थित झाले आहेत. विशेषतः निवडणूक प्रचारात एखाद्या पक्षाच्या विचारसरणीवर, नेतृत्वावर आणि कार्यक्रमावर मत मागितल्यानंतर निवडून आलेल्या प्रतिनिधीने कार्यकाळातच पक्ष बदलल्यास त्याच्या मतदारसंघातील जनतेच्या मूळ राजकीय पसंतीचे प्रतिनिधित्व कितपत

कायम राहते, हा मूलभूत लोकशाही प्रश्न आहे. पक्षांतराची प्रत्येक घटना समान कारणाने घडतेच असे नाही. काही वेळा पक्षांतर्गत संघर्ष, राजकीय आघाड्यांमधील बदल, पक्षांचे विलीनीकरण किंवा वैचारिक मतभेद यांसारखी कारणे असू शकतात. त्यामुळे एडीआरची आकडेवारी पक्षांतराची संख्या आणि दिशा दाखवते; मात्र प्रत्येक व्यक्तीने पक्ष का बदलला, याचा स्वतंत्र राजकीय संदर्भ वेगळा

असू शकतो. तरीही निवडणुकीनंतर १११ विद्यमान खासदार-आमदारांचे पक्षांतर ही संख्या भारतीय लोकांसाठीही तेल संकल्पनेवर गंभीर चर्चा घडवून आणणारी आहे. मतदारांचा कौल हा निवडणुकीपुरता मर्यादित असतो की निवडून दिलेल्या प्रतिनिधीच्या संपूर्ण कार्यकाळाशी तो जोडलेला असतो, हा प्रश्न आता पुन्हा केंद्रस्थानी आला आहे.

‘द वायर’चे संपादक सिद्धार्थ वरदराजन यांना अमेरिकेला जाण्याची परवानगी; अलाहाबाद उच्च न्यायालयाचा महत्त्वपूर्ण आदेश

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली । प्रतिनिधी

‘द वायर’चे संपादक सिद्धार्थ वरदराजन यांना न्यूयॉर्क येथे नियोजित कार्यक्रमासाठी अमेरिकेला जाण्याचा मार्ग अखेर मोकळा झाला आहे. अलाहाबाद उच्च न्यायालयाच्या लखनौ खंडपीठाने त्यांना परदेश प्रवासाची परवानगी देताना, न्यायालयाच्या आधीच्या आदेशाचे पालन न झाल्याबद्दल त्यांनी सादर केलेली बिनशर्त माफी स्वीकारली आहे. न्यायमूर्ती चंद्र धारी सिंह यांच्या खंडपीठाने या प्रकरणातील विलंब आणि गैरपालन माफ केले.

२०२० मध्ये उत्तर प्रदेशचे मुख्यमंत्री योगी आदित्यनाथ यांच्याशी संबंधित एका वृत्त आणि काही ट्विट्सच्या

पार्श्वभूमीवर वरदराजन यांच्याविरोधात फौजदारी प्रकरणे दाखल झाली होती. या प्रकरणांमध्ये त्यांना अटकपूर्व जामीन मिळालेला आहे. मात्र, १५ मे २०२० रोजीच्या आदेशात न्यायालयाने त्यांना पासपोर्ट जमा करण्याचे निर्देश दिले होते.

वरदराजन यांनी या निर्देशाचे पालन न झाल्याबद्दल न्यायालयासमोर कोणतीही अट न ठेवता माफी मागितली. न्यायालयाने त्यांची भूमिका स्वीकारत गैरपालनाचा विलंब माफ केला आणि न्यूयॉर्कमधील नियोजित कार्यक्रमाला उपस्थित राहण्यासाठी त्यांना अमेरिकेचा प्रवास करण्यास परवानगी दिली.

न्यायालयाच्या या निर्णयामुळे वरदराजन यांना त्यांच्या व्यावसायिक

कार्यक्रमासाठी परदेशात जाण्याची संधी मिळाली आहे. विशेष म्हणजे, न्यायालयाने त्यांच्या माफीचा सकारात्मकपणे विचार करत प्रक्रियात्मक गैरपालनाचा मुद्दा निकाली काढला आणि त्यांच्या नियोजित प्रवासाचा मार्ग खुला केला.

या आदेशातून न्यायालयाने प्रलंबित फौजदारी प्रकरण आणि परदेश प्रवासाचा स्वतंत्र मुद्दा वेगळ्या पद्धतीने हाताळल्याचे दिसून येते. वरदराजन यांच्यावरील मूळ प्रकरणांचा अंतिम निर्णय अद्याप झालेला नाही. मात्र, न्यूयॉर्कमधील त्यांच्या नियोजित कार्यक्रमासाठी न्यायालयाने दिलेली परवानगी त्यांच्या व्यावसायिक स्वातंत्र्याच्या दृष्टीने महत्वाची ठरली आहे.

दशकभराच्या प्रतीक्षेनंतर एनएसई बाजारात; ४.५ लाख कोटींचे मूल्य, पण कमाईसमोर डेरिव्हेटिव्हचे आव्हान

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

मुंबई : प्रतिनिधी

दशकभराच्या प्रतीक्षेनंतर नॅशनल स्टॉक एक्स्चेंज अर्थात एनएसईचा शेअर गुरुवारी शेअर बाजारात सूचीबद्ध झाला आणि पहिल्याच दिवशी १.८५ टक्क्यांच्या वाढीसह व्यवहार बंद झाला. दिवसभरात शेअरने तब्बल ५ टक्क्यांपर्यंत उसळी घेतली होती, अखेरीस १.८१८ रुपयांवर व्यवहार बंद होत एनएसईचे बाजारमूल्य ४.५ लाख कोटी रुपये म्हणजेच सुमारे ४६.९ अब्ज डॉलरवर पोहोचले. त्यामुळे एनएसई जगातील सर्वाधिक मूल्य असलेल्या सार्वजनिकरीत्या सूचीबद्ध स्टॉक एक्स्चेंजपैकी एक ठरले आहे.

एनएसईचा २२,५६०

कोटी रुपयांचा आयपीओ भारतातील आतापर्यंतचा दुसऱ्या क्रमांकाचा मोठा आयपीओ ठरला. मात्र, या यशामागे एक महत्वाचा प्रश्न कायम आहे-एनएसईच्या भविष्यातील कमाईची वाढ नेमकी कुठून होणार? भारताच्या रोख इक्विटी व्यवहारांमध्ये एनएसईचा सुमारे ९३ टक्के हिस्सा, तर ऑप्शन्समध्ये जवळपास ७५ टक्के हिस्सा आहे. जून तिमाहीत डेरिव्हेटिव्ह व्यवहारांवरील शुल्कातून सुमारे ६८ टक्के ऑपरेटिंग महसूल मिळाला. मात्र २०२४ पासून डेरिव्हेटिव्ह व्यवहारांमध्ये मंदी आली आहे. नियमन कडक होणे, करचनेतील बदल आणि क्लोजिंग ऑक्शनसंदर्भातील चिंता यामुळे एनएसईच्या या

कमाईच्या आधारावर प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे. याच कारणामुळे आयपीओचा आकार आणि किंमतही आधीच्या अपेक्षापेक्षा कमी करण्यात आली होती. विशेष म्हणजे हा संपूर्ण आयपीओ ‘ऑफर फॉर सेल’ होता; म्हणजे एनएसईला या माध्यमातून शेअर नवीन भांडवल मिळालेले नाही.

एनएसईचा आयपीओ ५.७१ पट सबस्क्राइब झाला होता. त्यामुळे बाजारातील उत्साह स्पष्ट झाला असला, तरी पुढील टप्प्यात डेरिव्हेटिव्हवरील अवलंबित्व कमी करून इतर व्यवसायांमधून महसूल वाढवणे हे एनएसईसमोरील महत्वाचे आव्हान ठरणार आहे.

मुंबई उच्च न्यायालयाने पुरंदर विमानतळाची जागा बदलण्याची मागणी फेटाळली

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : वृत्तसंस्था

पुरंदर येथील प्रस्तावित आंतरराष्ट्रीय विमानतळाच्या भूसंपादनाला विरोध करणारी आणि विमानतळाची जागा बदलण्याची मागणी करणारी शेतकऱ्यांची याचिका उच्च न्यायालयाने फेटाळली. ‘जागेची निश्चिती करणे हा सर्वस्वी तांत्रिक

तज्ज्ञांच्या अखत्यारीतील विषय आणि शासनाच्या धोरणाचा भाग आहे. राज्याच्या धोरणात्मक निर्णयांमध्ये हस्तक्षेप करण्यासाठी न्यायालय हे तज्ज्ञ प्राधिकरण नाही,’ असे निरीक्षण ही याचिका फेटाळताना न्यायालयाने नोंदविले.

न्यायालयाच्या या निर्णयामुळे पुरंदर येथील छत्रपती संभाजीराजे श्रीनफिल्ड आंतरराष्ट्रीय

विमानतळाचा मार्गही मोकळा झाला आहे. शासनाने निश्चित केलेल्या जागेवरील भूसंपादन प्रक्रिया अतिशय वेगाने पूर्ण करण्यात येत असून, वनपुरी, कुंभारवळण, उदाचीवाडी, एखतपूर, मुंजवडी, खानवडी आणि पारगाव या गावांतील ९६ टक्के शेतकऱ्यांनी जागा देण्यास संमती दिली आहे. आतापर्यंत

९१० हेक्टर क्षेत्राच्या संपादनाची कार्यवाही पूर्ण झाली असून, सुमारे ३ हजार ८७५ कोटी रुपये एवढा मोबदला संबंधित शेतकऱ्यांना देण्यात आला आहे.

तसेच शेतकऱ्यांच्या वैयक्तिक जमिनीच्या वादांचेही शासनाकडून निराकरण करण्यात येत आहे. ‘महाराष्ट्र औद्योगिक महामंडळाच्या पुनर्वसन धोरणाचा

खरा लाभ शेतकऱ्यांना मिळणे आवश्यक आहे आणि म्हणूनच स्थानिक शेतकऱ्यांच्या हितासाठी वाढीव मुदत देण्यात येत आहे. ज्या शेतकऱ्यांनी अद्यापपर्यंत संमती दिली नाही, त्यांना संमती देण्यासाठी गेल्या १० ऑक्टोबरपर्यंत मुदतवाढ देण्यात येत असून, सर्व संपादन प्रक्रिया २० ऑक्टोबरपर्यंत पूर्ण करण्यात येणार

आहे,’ असे जिल्हा प्रशासनाकडून सांगण्यात आले. मुदतीनंतर सक्तीने भूसंपादन करण्यात येणार आहे. ज्या ठिकाणी सक्तीने भूसंपादन होईल, तेथे पुनर्वसन धोरणाचा लाभ देय राहणार नाही,’ असेही जिल्हा प्रशासनाकडून स्पष्ट करण्यात आले. पुरंदर आंतरराष्ट्रीय विमानतळासाठी

शासनाने शेतकऱ्यांच्या हिताचा विचार करून खूप मोठे पॅकेज दिले आहे. संमती दिलेल्या शेतकऱ्यांना दहा टक्के परतावा आणि पुनर्वसन धोरणाप्रमाणे अन्य आनुवंशिक लाभ देण्यात येणार आहेत. समाईक शेतकऱ्यांनी त्यांचे वैयक्तिक प्रश्न सोडवून नुकसानभरपाईची रक्कम स्वीकारावी. – जितेंद्र डुडी, जिल्हाधिकारी

तांबे उद्योगाची सरकारकडे मोठी मागणी; १८ टक्के जीएसटी ५ टक्क्यांवर आणण्याचे आवाहन

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : प्रतिनिधी

देशातील तांबे उत्पादक कंपन्यांनी तांबे उत्पादनांवरील वस्तू आणि सेवा कर अर्थात जीएसटी १८ टक्क्यांवरून शेट ५ टक्क्यांवर आणण्याची मागणी केंद्र सरकारकडे केली आहे. सध्याच्या करचनेमुळे उद्योगाचे तब्बल ४९,००० कोटी रुपयांहून अधिक कार्यकारी भांडवल चार ते पाच

महिन्यांच्या कालावधीसाठी अडकून पडत असल्याचा दावा भारत मेटल एक्स्चेंज अर्थात बीएमई आणि प्रमुख तांबे उत्पादकांनी केला आहे. बीएमई, हिंडाल्को इंडस्ट्रीज, वेदांता, गौतम अदानी यांच्या कच्छ कॉपर आणि हिंदुस्तान कॉपर यांचा समावेश असलेल्या उद्योग प्रतिनिधींनी २२ सप्टेंबर रोजी जीएसटी कौन्सिलकडे यासंदर्भातील पत्र पाठवले.

हे पत्र बीएमईने सॅयटर्सला उपलब्ध करून दिले आहे. तांब्याच्या वाढत्या किमतींच्या पार्श्वभूमीवर १८ टक्के जीएसटीमुळे कच्चा माल खरेदी आणि इतर व्यावसायिक खर्चासाठी उपलब्ध निधीवर दबाव वाढत असल्याचे उद्योगाचे म्हणणे आहे.

उद्योगानुसार, तांब्याच्या प्रक्रिया आणि रूपांतरणासाठी चार ते पाच महिन्यांचा

कालावधी लागतो. या संपूर्ण चक्रात १८ टक्के करामुळे मोठ्या प्रमाणावर

परिणाम होण्याची शक्यता व्यक्त करण्यात आली आहे. तांबे उत्पादकांनी २०३० पर्यंत तब्बल ४४,००० कोटी रुपयांच्या भांडवली गुंतवणुकीची बांधिलकी व्यक्त केली असून, त्यातून अंदाजे ४५ हजार रोजगार निर्माण होऊ शकतात, असा दावा पत्रात करण्यात आला आहे. दरम्यान, लंडन मेटल एक्स्चेंजवर या महिन्याच्या सुरुवातीला तांब्याचा दर

विक्रीमी १४.८७५ डॉलर प्रति मेट्रिक टनवर पोहोचला. भारत सध्या जगातील दुसऱ्या क्रमांकाचा शुद्ध तांबे आयातदार आहे. सरकारी अंदाजानुसार २०४७ पर्यंत देशाला तांबे कॉन्सन्ट्रेटच्या गरजेपैकी ९१ ते ९७ टक्के आयात करावी लागू शकते. २०२५च्या आर्थिक वर्षात भारताची तांबे आयात ४ टक्क्यांनी वाढून १२ लाख मेट्रिक टन झाली.

२०३० पर्यंत तांब्याची मागणी ३० ते ३३ लाख टन, तर २०४७ पर्यंत तब्बल ८९ ते ९८ लाख टनांपर्यंत पोहोचण्याचा सरकारी अंदाज आहे. त्यामुळे वाढती मागणी, आयातीवरील अवलंबित्व आणि वाढत्या किमतींच्या पार्श्वभूमीवर तांबे उद्योगाची जीएसटी कपातीची मागणी सरकारसमोर आता महत्वाचा धोरणात्मक मुद्दा ठरली आहे.

महिला करिअरकेंद्री झाल्या म्हणून विवाहसंस्थेची चिंता? ‘हाऊस हजबंड’चा पर्याय सुचवणारे मद्रास उच्च न्यायालयाचे निरीक्षण

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : वृत्तसंस्था

महिलांच्या शिक्षणाचा, रोजगाराचा आणि व्यावसायिक क्षेत्रातील सहभागचा विस्तार होत असताना त्याचा विवाहसंस्थेवर काय परिणाम होत आहे, हा प्रश्न आता न्यायालयीन चर्चेपर्यंत पोहोचला आहे. मद्रास उच्च न्यायालयाने नुकत्याच झालेल्या सुनावणीदरम्यान महिलांच्या वाढत्या करिअरकेंद्री दृष्टिकोनाचा विवाह आणि कौटुंबिक जीवनावर होणाऱ्या परिणामाबाबत महत्त्वपूर्ण निरीक्षण नोंदवले.

विशेषतः आयटी क्षेत्र आणि इतर व्यावसायिक क्षेत्रात कार्यरत असलेल्या काही महिलांसाठी विवाह हा त्यांच्या करिअरच्या दृष्टीने ‘दोन्ही बाजूंनी फायदेशीर’ ठरत नसल्याचे न्यायालयाने म्हटले. काही महिला विवाहामुळे आपल्या करिअरच्या संधींवर मर्यादा येऊ शकतात, असे मानून विवाह न करण्याचा निर्णय घेत असल्याचेही न्यायालयाने नमूद केले.

न्यायमूर्ती जी. आर. स्वामीनाथन यांच्या खंडपीठासमोर प्रकरणाची सुनावणी सुरू

समताना ही निरीक्षणे करण्यात आली. भारतीय समाजव्यवस्थेत विवाहानंतर घर, मुलांचे संगोपन, कुटुंबातील दैनंदिन जबाबदाऱ्या आणि नोकरी यांचा ताळमेळ साधण्याची जबाबदारी पारंपरिक पद्धतीने मोठ्या प्रमाणावर महिलांवर येते. करिअरमध्ये पुढे जाण्याची इच्छा असलेल्या महिलांसाठी ही दुहेरी जबाबदारी काही वेळा गंभीर अडथळा ठरू शकते, असा मुद्दा न्यायालयाच्या निरीक्षणातून समोर आला.

याच पार्श्वभूमीवर न्यायालयाने

समाजाच्या पारंपरिक चौकटीवर प्रश्नचिन्ह उपस्थित करणारा पर्याय मांडला. ‘हाऊसवाइफ’ असू शकतात, तर ‘हाऊस हजबंड’ही असू शकतात; यालाही नवीन सामान्य व्यवस्था मानले पाहिजे, असे न्यायालयाने म्हटले. म्हणजेच पत्नीने घर सांभाळावे आणि पतीनेच आर्थिक जबाबदारी उचलावी, हीच विवाहातील एकमेव रचना असण्याची परंपरा प्रगती केली, तर विवाहानंतर तिच्या करिअरला आपोआप दुय्यम स्थान मिळावे, अशी सामाजिक अपेक्षा का असावी, हा प्रश्न या

म्हणून पाहण्याची मानसिकता बदलण्याची गरज असल्याचे या निरीक्षणातून सूचित होते.

मात्र, या चर्चेचा केंद्रबिंदू केवळ ‘हाऊस हजबंड’ ही संकल्पना नाही. खरा प्रश्न आहे तो विवाहातील किराजत प्रगती केली, तर विवाहानंतर तिच्या करिअरला आपोआप दुय्यम स्थान मिळावे, अशी सामाजिक अपेक्षा का असावी, हा प्रश्न या

महिलांवर पुरुषांचे काम’ मानणारी विभागणी बदलण्याची गरज असल्याचा संदेश न्यायालयाच्या निरीक्षणातून दिसतो.

घर सांभाळणे हे काम नाही, अशी मानसिकता आणि घर सांभाळणे ही फक्त महिलांचीच जबाबदारी, ही अपेक्षा दोन्ही बदलण्याची वेळ आली आहे, असा व्यापक सामाजिक प्रश्न या सुनावणीमुळे समोर आला आहे. पती-पत्नीपैकी कोण कमावणार आणि कोण घर सांभाळणार, हे त्यांच्या परिस्थिती, पसंती आणि परस्पर संमतीनुसार ठरू शकते.